

Rättvis och behärskad invandringspolitik

SDP:s invandringspolitiska arbetsgrupps rapport

Innehållsförteckning

Grundlinjen i SDP:s invandringspolitik

Centrala förslag i rapporten

Förord : Landets sed

1 Finland internationaliseras

2 En behärskad arbetskraftsinvandring är målet

2.1 Snedvriden ålderspyramid

2.2 Öka övervakningen

2.3 Bibehåll tillgångsprövningen

2.4 Det vilda hyrarbetet måste tämjas, skatterna till Finland

2.5 Främja återflyttningen

2.6 Arbetstagarnas rättigheter bör stärkas i Europeiska unionen

2.7 Stoppa människohandeln

3 Finland tar ansvar för människor i nöd

3.1 Snabbare handläggning, förebygg grundlösa ansökningar

3.2 Gemensam asylpolitik i EU

3.3 Kommunerna och ersättningarna

3.4 Familjeåterförening

3.5 Klimatkatastrof och flyktingskap

4 Integration - en berikande samlevnad

4.1 Snabb kartläggning och en integrationsplan

4.2 Språkstudier

4.3 Integration av invandrarbarnen

4.4 Kunnande och sysselsättning

4.5 Olika bostadsbehov

4.6 Förhindra ghetton

4.7 Finansiering av och ansvar för integrationen

Grundlinjen i SDP:s invandringspolitik

1. Arbetskraftsinvandringen bör också i fortsättningen grunda sig på det reella arbetskraftsbehovet och den bör vara behärskad. Vi behöver utländsk arbetskraft som ett komplement till den finländska arbetskraften. Tillgångsprövningen bland arbetstagare som kommer från tredje land utanför EU bör bibehållas.
2. Andelen flyktingar som Finland tar emot bör bibehållas på nuvarande nivå.
3. Finlands asylpolitik bör stå i linje med asylpraxisen i de övriga nordiska länderna.
4. Människorna bör erbjudas effektivare integrations- och sysselsättningsmöjligheter än för närvarande.

Centrala förslag i rapporten

Arbetskraftsinvandring

Riksdagen bör delges en utlänningspolitisk redogörelse ännu under denna valperiod. Det är skäl att i fortsättningen delge redogörelser i invandringsärendena en gång per valperiod.

I fortsättningen bör kommande behov av och spelregler för rekryteringen av utländsk arbetskraft bedömas och utvecklas branschvis i förhandlingar mellan statsmakten och arbetsmarknadsorganisationerna.

Resurserna till de övervakande myndigheterna, såsom centralkriminalpolisen, skatteförvaltningen och regionförvaltningens arbetarskydd bör stärkas och man bör avhålla sig från personalnedskärningar i produktivetsprogrammets namn.

Utlänningsinspektörernas antal bör fördubblas och beställansvarsinspektörernas arbetsbild utvidgas så att de vid sidan om övervakningen av att beställansvarslagstiftningen följs också kunde övervaka att kollektivavtalsvillkoren uppfylls.

Förtroendemännens och de arbetarskyddsbefullmäktigades tillgång till information bör ökas på arbetsplatserna för att möjligheterna skall bli större att bättre övervaka att arbetsvillkoren följs på arbetsplatserna.

Myndighetssamarbetet bör omorganiseras så att man vid Skatteförvaltningen grundar en bestående utredningscentral som granskar den grå ekonomin .

Vi bör hålla fast vid det nuvarande systemet med tillgångsprövning, där arbets- och näringsbyråerna övervakar att arbetstillstånd till personer från tredje land inte

förhindrar sysselsättandet av personer som redan är bosatta i Finland. .

Utländska företag bör göra en förhandsanmälan till de finländska arbetarskyddsmyndigheterna om de arbetstagare man sänder hit.

För att säkerställa att den utländska arbetskraften betalar skatt bör man till det på byggarbetsplatserna obligatoriska identitetskortet med fotografi foga en skattnummer från skattemyndigheten.

Utländska arbetsgivare som verkar i Finland bör förpliktigas att registrera sig i Finland.

Den utländska arbetskraften bör i fråga om skattepolitiska rättigheter och skyldigheter ha samma ställning som den inhemska arbetskraften. .

Utlandsfinländarna och potentiella återflyttare utgör en viktig arbetskraftspotential.

Fackföreningarna bör beviljas talerätt så att den som kommer till Finland för att arbeta inte själv behöver vara aktiv i så fall att missförstånd uppstått på arbetsplatsen och arbetsvillkoren inte följs.

Flyktingar och asylsökanden

Enligt SDP är beredskapen att ta emot flyktingar en del av den internationella solidaritet som ingår i den finländska kulturen, och antalet flyktingar bör bibehållas på nuvarande nivå.

I EU bör man gå in för en gemensam praxis i asylfrågor, gemensamma grunder för beviljande av internationellt skydd och en enhetlig skyddsställning.

Behandlingen av asylansökningar bör för snabbas genom att öka antalet handläggare. Utvisningar till följd av ett avslag på asylansökan bör genomföras snabbare än för närvarande.

EU-medborgare som fått avslag på sin asylansökan bör inte överföras på kommunalt utkomststöd utan deras ärenden bör skötas av mottagnings servicen fram till att de lämnar landet.

Finland bör sträva till att sluta bilaterala avtal om återlämning med sådana länder där omständigheterna har förbättrats och då det är möjligt för asylsökanden att återvända till sina ursprungsländer.

Vi måste försäkra oss om att de medborgare från tredje land som olagligt har anlänt till Europa och asylsökandena får en saklig behandling och uppehälle i det medlemsland dit de först har anlänt.

EU-samarbetet med den olagliga invandringens ursprungs- och genomfartsländer bör effektivieras. Målet bör vara att ifrågavarande länder förbinder sig att effektivera sin verksamhet för att förhindra olaglig invandring i gott samarbete med EU:s gränsbevakningsmyndighet. Genom en dialog mellan länderna kan vi också ingripa

i orsakerna till utvandringen.

Kommunernas mottagning av asylsökanden och flyktingar är vacklande och det finns stora skillnader mellan hur kommunerna sköter de här frågorna. Nivån på kommunersättningarna måste höjas så att de motsvarar kostnadsstegringarna samtidigt som systemet måste förnyas.

De beräknade ersättningar som betalas till kommunerna för mottagande av flyktingar bör i huvudsak erläggas för fyra år i stället för som för närvarande för tre år. Med tanke på särskilt sårbara grupper och nödfall bör ersättningarna fördubblas. Vad gäller särskilda stöd, som exempelvis till långtidssjuka bör statens ersättningsperiod pågå så länge behov finns. Den nuvarande maximitiden på 10 år bör slopas.

För att kommunerna skall få ersättning bör förutsättningen vara att kommunen vid sidan om ett integreringsprogram också har ett gällande mottagningsavtal.

En minderårig som kommer till landet utan förmyndare bör få en individuell integrationsplan uppgjord som tryggar utbildning och annan kontinuerlig service.

Lagstiftningen om familjeåterföreningar bör uppdateras så att den bättre motsvarar europeisk praxis så, att de som kommer till Finland för att återförenas med sin familj i fortsättningen bör stå för en del av resekostnaderna själva.

Det internationella samfundet bör i samarbete göra upp en plan som höjer beredskapen inför klimatflyktingskap. Vi måste redan nu vidta förebyggande åtgärder som en del av utvecklingssamarbetet och den så kallade överbyggande verksamheten.

Integration

Integration är en interaktiv process som förutsätter positiva och uppbyggande attityder från finländarnas sida. Skolornas internationella fostringsarbete har en viktig betydelse i detta sammanhang.

Varje invandrare, oberoende av grunderna för hans/hennes invandring till Finland bör beredas möjligheter att studera finska eller svenska.

För att alla som anländer till Finland skall ha möjligheter att tillgodogöra sig tillräckliga kunskapsmässiga förutsättningar att delta i samhällslivet bör de erbjudas information om det finländska samhället. I undervisningen bör man också fokusera på demokratiska värden och informera om rättsstaten, välfärdsstatens verksamhet samt ta upp frågor som rör det vardagliga livet.

För alla som anländer till Finland bör man i ett tidigt skede göra en inledande kartläggning där personens kunnande och särskilda servicebehov genomgås.

Invandrarna bör erbjudas undervisning i det egna modersmålet eftersom det stärker det egna kunnandet och den egna identiteten.

Invandrarkvinnorna bör erbjudas studiemöjligheter "med låg tröskel", exempelvis i anslutning till lekparken och skolor.

Vi bör i Finland finna flexibla och individuella lösningar på lämplighets- och kompetenskraven för lärarna med invandrarbakgrund.

För invandrade barn och unga i högstadiesåldern eller äldre med en svag skolbakgrund bör ett eget undervisningsprogram uppgöras.

Godkännandet av utländska examina och möjligheterna till fortsättnings- eller kompletterande utbildning bör löpa flexibla och rationella .

Särskild företagsrådgivning bör kunna erbjudas med tanke på invandrarkunder och företagprogram bör startas.

Målet måste vara att höja sysselsättningsgraden bland invandrarna och halvera arbetslösheten. Särskild uppmärksamhet bör fästas vid de grupper bland vilka sysselsättningsgraden är låg.

Med tanke på invandrarnas boende är det viktigt att det finns ett tillräckligt utbud av hyresbostäder till rimliga priser och en balanserad , samt täckande fördelning i områdena.

I utvecklandet av stadsregionerna bör vi utöva positiv diskriminering. Med andra ord bör anslag riktas till regioner där arbetslösheten är hög, där många människor bor på hyra och där en stor andel av befolkningen är invandrare.

Splittringen av finansieringen av och ansvaret för invandrarärendena på olika ministerier är ett problem. Då man går in för nya förvaltningsmodeller är det viktigt att sakfrågorna, finansieringen och ansvaret skulle finnas på samma ställe.

Landets sed

Vi har i partiet fört en livlig diskussion om invandringspolitiken. Den här diskussionen har ökat kunskaperna om invandringen, dess möjligheter och utmaningar. En öppen diskussion och avvägningen av olika synvinklar har varit en förutsättning för att vi skall kunna dra slutsatser.

Vi öppnade diskussionen på SDP:s ordförandedagar i Vanda i mars. I den öppna diskussionen framförde jag mina egna åsikter om invandringspolitiken. Den ledande tanken i mitt tal var att försvara människovärdet. Jag framförde i min debattöppning följande fem teser:

1. Alla har ett människovärde - oberoende av var man är född.
2. Man får förälska sig i finländare och finländare får förälska sig över gränserna.
3. Man får komma till Finland för att arbeta, såvida det finns arbete.
4. Man får be Finland om hjälp om man befinner sig i nöd.
5. Landets sed gäller - alla bör respektera finländsk lagstiftning och finländska arbetsvillkor.

Alla har ett människovärde. Detta är kärnan i SDP:s politiska verksamhet. Ingen får diskrimineras. Vi måste fördöma rasismen och alla slag av våld - det hör inte finländskheten till. Samtidigt måste vi i invandringspolitiken våga föra en saklig och öppen debatt. Integrationen av invandrarna förutsätter en aktiv politik och regeringen kan inte fly sitt ansvar för förverkligandet av den genom att smutskasta debattörerna.

Man får förälska sig i finländare. Äktenskap och andra familjeskäl är centrala anledningar till beviljande av uppehållstillstånd. I återföreningen av familjer bör vi ha en stram linje, men en linje som inte strider mot medborgarnas rättspfattning, en linje som alltid behandlar människor som individer. Vi måste emellertid fästa mer uppmärksamhet vid minderåriga asylsökandens åldersbestämning och bakgrund.

Man kan komma till Finland för att arbeta, om arbete står att finna. Upprätthållandet av välfärdsstaten förutsätter på lång sikt att vi har arbetskraftsinvandring, eftersom finländarna åldras i snabbare takt. Arbetskraftsinvandringens roll är att komplettera den arbetskraft som redan finns i Finland, inte ersätta den. För dem som kommer från länder utanför EU-området bör vi hålla fast vid arbetstillståndsförfarandet och tillgångsprövning också i fortsättningen. Med tanke på nästa valperiod är det klart att vår huvudsakliga utmaning gäller sysselsättningen bland dem som redan bor här. Regeringen blev sitt eget föråldrade regeringsprogramms fånge då regeringen till riksdagen kom med förslaget att öppna för arbetskraft från länder utanför EU-området.

Man kan begära hjälpa av Finland om man är i nöd. Till den internationella solidariteten hör att vi tar ansvar för människor som lider nöd i världen. Därför måste vi fortsätta att ta emot kvotflyktingar och asylsökanden. Vi måste se till att kommunernas möjligheter att ta emot flyktingar är tryggade. Samtidigt måste migrationsmyndigheterna ha tillräckliga resurser för att asylansökningarna skall kunna behandlas inom en rimlig tid. Vi bör utveckla program för asylsökanden som vill återvända till sitt hemland då krisen där har lagt sig.

Ta seden dit du kommer. I Finland bör finländsk lagstiftning, finländska arbetsvillkor och spelregler följas. Olika slag av människorättskränkningar, såsom rituell omskärelse och hedersvåld är lika fördömliga som andra människorättskränkningar. Under inga omständigheter vill vi att utländsk arbetskraft skall utnyttjas i Finland. Vi måste också fästa större vikt vid att förhindra utnyttjande av utländsk arbetskraft. Vi ska bekämpa den grå ekonomin och osakligt utnyttjande av främmande arbetskraft. Alla arbetstagare i Finland bör ha likvärdiga arbets- och lönevillkor. Regeringens åtgärder, t.ex. minskade resurser till övervakningen har ökat risken för att det uppstår en tudelad arbetsmarknad. Resurserna till språkundervisningen bör öka, eftersom språkkunskaper är viktiga förutsättningar för integration och sysselsättning.

De här principerna återspeglar sig i det programarbete som presenteras i vårt invandringspolitiska program. Jag tror att de här principerna har ett starkt stöd bland både infödda finländare och invandrare.

I april föreslog vi för regeringen att den på våren skulle ge en invandringspolitisk redogörelse till riksdagen och att vi under våren skulle ha fört en omfattande diskussion om invandringspolitiken vid sidan om behandlingen av enskilda lagförslag. Då skulle alla partier öppet ha kunnat framföra sina synpunkter på nuläget i den finländska invandringspolitiken och kommande utmaningar. Men regeringen hade inte mod att ta upp en diskussion om invandringspolitiken i form av en redogörelse. Eftersom den här diskussionen inte fördes i riksdagen under våren kommer den nu upp som en del av valdiskussionerna inför riksdagsvalet. Att kväva diskussionen skulle bara öka missförstånden och misstron. Ur demokratisk synvinkel är det viktigt att vi för den här diskussionen på sätt eller annat.

Jutta Urpilainen

SDP:s ordförande

1 Finland internationaliseras

SDP är en rörelse som försvarar tolerans och frihet. Vi är också Finlands mest internationella parti. Det är till fördel för Finland att det finländska arbetslivet får in ny kreativitet och sakkunskap. De människor som flyttar till vårt land producerar service och tjänster och skapar ny företagsverksamhet. Invandring till Finland och från Finland till andra länder är en del av internationaliseringen.

Vi förbinder oss vid Finlands EU-medlemskap som inbegriper arbetskraftens fria rörlighet i EU-området - EES-området inbegripet. Detta ökar också finländarnas frihet och valmöjligheter. Samtidigt har Finland hållit fast vid tillgångsprövningen av arbetskraften då vi talar om arbetstagare utanför EU- och EES-området.

Finländarna själva har av tradition gärna rest ut i världen i jakt på ett bättre liv, en bättre levnadsstandard och i jakt på arbete. Utvandringen före andra världskriget riktade sig i huvudsak till Nordamerika. Av dem som utvandrat efter kriget har 80 procent flyttat till Sverige. Under de senaste hundra åren har över en miljon finländare flyttat till andra länder.

Utvandringen har skett till länder som har haft ett växande arbetskraftsbehov. Man har bedömt att utan utvandringen från Finland skulle vi i vårt land idag ha 6 - 7 miljoner invånare.

SDP ser många positiva möjligheter i den invandring som sker till Finland. Invandringen berikar vårt samhälle både ekonomiskt och kulturellt. SDP kan inte under några omständigheter acceptera diskriminering eller marginalisering av invandrarna. Diskriminering försvårar integreringen och förgiftar samhällsatmosfären.

Invandringen innebär också utmaningar. Enbart genom att fästa uppmärksamhet vid olägenheterna och diskutera dem kan vi förhindra att problemen försvåras och undvika oönskade bieffekter av invandringen - att fördomarna ökar.

SDP vill befrämja en invandringspolitik som är behärskad och bygger på delaktighet, där vi erkänner våra internationella skyldigheter och som innebär att invandrarna snabbt erbjuds möjligheter att komma in i det finländska samhället via språkkunskaper, arbete, studier och boende.

Vi bör komma ihåg att integrering är en interaktiv process som förutsätter en positiv och uppbygglig attityd också av finländarna. Skolornas internationella fostringsarbete har i den här bemärkelsen stor betydelse. Tryggheten av invandrarnas löne- och arbetsvillkor samt sociala rättigheter utgör förutsättningar för en framgångsrik invandringspolitik.

Fakta

Invandrarna i Finland

År 2009 flyttade 26 700 personer till Finland, av vilka 8 612 var finländska medborgare. Från Finland flyttade 12 150 personer utomlands. Invandringen ökade alltså Finlands befolkning med 14 550 personer. Andelen som kom till Finland från länder utanför EU-området för att arbeta var under 4000 personer år 2009. År 2008 sökte något under 7000 personer uppehållstillstånd för arbetstagare.

Familjeband har under de senaste decennierna varit den enskilt största orsaken till att man kommit till Finland. Andra orsaker är flyktingskap, återflyttning, studier och arbete. Återflyttningen har efter 90-talet minskat, andelen människor som kommit för att studera eller arbeta har ökat.

Andelen uppehållstillståndsansökningar på basen av familjeband ökade år 2009 15 % vuodentakaisesta 8 509 henkilöön. Andelen tillståndsansökningar på basen av familjeband utgjorde år 2009 42 % av alla ansökningar och andelen uppehållstillstånd på grund av arbete utgjorde cirka 30 % av alla ansökningar.

Invandrarna bor i huvudsak i södra Finland.: 80 % av invandrarna bor söder om axeln Åbo - Tammerfors. Under åren 2005-2008 bestod 90 % av flyttningsövertikten i Helsingforsregionen av befolkning som talar ett främmande språk. Deras andel av hela regionens befolkning var över 7,5 % årsskiftet 2008/2009. År 2025 kommer enligt bedömningarna 20 - 25 % av befolkningen i Helsingfors att vara invandrare.

År 2009 var de största grupperna som sökte uppehållstillstånd för arbete från Ryssland (1 096), Ukraina (438), Kina (319), Turkiet (237), Kroatien (220), Thailand (168) och Filippinerna (150). I kategorin "andra grunder" för tillståndsansökan var de största grupperna - vid sidan om från Ryssland och Kina - från Indien (693) och förenta Staterna (286). "Andra grunder" omfattar i huvudsak arbetskraftsinvandring; det är fråga om personer som inte behöver uppehållstillstånd för arbetstagare utan kan arbeta i Finland med vanligt uppehållstillstånd. Vid sidan om Ryssland syns länderna i Finlands närområden inte i de här siffrorna på grund av den fria rörligheten i EU. Enligt uppgifter från FFC arbetade år 2009 35 000 - 50 000 arbetstagare från EU/EES-länder tillfälligt i Finland.

Enligt Befolkningsregistercentralen bodde 155 705 utländska medborgare i Finland vid årsskiftet 2009 - 2010. Deras andel av Finlands befolkning var ungefär 3 procent. Cirka 1/3 av de utländska medborgare som bor i Finland är ryssar och ester. Andra större grupper är svenskar, somalier och kineser.

De största utländska språkgrupperna 31.12.2009

De största invandrargrupperna enligt födelseland 31.12.2009:

ryska	51 683	
Före detta Sovjetunionen	47 307	
estniska	25 096	
Sverige	30 966	
engelska	12 063	
Estland	21 761	
somaliska	11 681	
Ryssland	7 339	
arabiska	9 682	
Somalia	7 110	
kurdiska	7 135	
Kina	6 591	
kinesiska	7 078	
Irak	6 180	
albanska	6 737	
Thailand	6 108	
Före detta Jugoslavien	6 074	
Tyskland	5 770	

2 En behärskad arbetskraftsinvandring är målet

Enligt SDP bör den arbetsrelaterade invandringspolitiken också i fortsättningen grunda sig på ett äkta arbetskraftsbehov och arbetskraftsinvandringen bör vara behärskad. Vi behöver utländsk arbetskraft som ett komplement till den finländska arbetskraften. De internationella företagens interna personalcirkulation mellan verksamhetsenheterna i olika länder bör emellertid kunna fungera utan onödig byråkrati.

I fortsättningen bör kommande behov av och spelregler för rekryteringen av utländsk arbetskraft bedömas och utvecklas branschvis i förhandlingar mellan statsmakten och arbetsmarknadsorganisationerna. Den öppna europeiska arbetsmarknaden är den naturligaste kanalen för rekrytering av utländsk arbetskraft.

Arbetstagare som kommer från utlandet till Finland har rätt till samma löne- och arbetsvillkor som finländarna och de måste informeras om vilka rättigheter de har. Vi måste också komma ihåg att Finland inte tar emot enbart arbetskraft utan människor och familjer som kommer från många olika kulturer och att vi måste behandla dem som likvärdiga medlemmar i vårt samhälle.

Då invandrarna deltar i fackföreningsverksamheten ökar det gemenskapen bland arbetstagarna och underlättar problemlösningar. Fackföreningsrörelsen bör i högre grad satsa på att nå ut till invandrarna och på övervakningen av deras intressen.

En behärskad arbetskraftsinvandring inbegriper också att vi värnar om integreringen och sysselsättningen av de invandrare som redan bor i Finland. SDP:s mål är att minska den höga arbetslösheten bland invandrarna och särskilt att höja sysselsättningsgraden bland invandrarkvinnorna. En positiv attityd från arbetsgivarnas, arbetsgemenskapernas och arbetskraftsmyndigheternas sida har en stor betydelse med tanke på sysselsättningen av invandrarna.

Vid sidan om lönearbetet bör vi uppmuntra invandrarnas företagsamhet. I Finland har vi cirka 6500 invandrarföretag (2,6 procent av företagen) som sysselsätter 20 500 personer. Över 60 procent av de här företagen har grundats under 2000-talet. Majoriteten av invandrarföretagen verkar i servicebranschen. Invandrarna behöver hjälp särskilt då de skall grunda sitt företag, med att klara av den pappersexercis som krävs. Hjälps och råd bör kunna erbjudas vid NTM-centralerna och av företagorganisationerna.

Invandrarnas ställning på arbetsmarknaden förbättras då de hunnit bo några år i landet, och då språkkunskaperna, yrkeskunskaperna, de kulturella färdigheterna och nätverket av relationer utvecklats i samklang med omständigheterna i det nya samhället. Invandringens effekter på den offentliga ekonomin bör också granskas över generationerna, eftersom man räknar med att andra generationens invandrare sysselsätts och integreras bättre än sina föräldrar.

Vi måste erkänna invandrarnas egna resurser på ett bättre sätt. Då invandrarna anländer till Finland har de olika slag av mänskligt kapital med i bagaget: tidigare arbetserfarenheter, utbildning, språkkunskaper samt kännedom om olika kulturer. De studeranden som kommer till Finland utgör också en beaktansvärd arbetskraftspotential.

De människor som flyttar utomlands för att arbeta är inte ansiktslösa produktionsfaktorer - de är människor. Vi kan inte ha dem på lager i tider då arbetsgivarna inte behöver dem. Enligt SDP bör arbetsgivarna delta i integreringen av den utländska arbetskraft man rekryterar och exempelvis delta i finansieringen av språkutbildning och tolkning.

2.1 Snedviden ålderspyramid

Under de kommande åren försvinner fler arbetstagare från arbetsmarknaden än vi får in nya. För att korrigera den snedvidna ålderspyramiden och hållbarhetsunderskottet i den offentliga ekonomin förutsätts snabba åtgärder för att höja sysselsättningsgraden i alla åldersgrupper, en förbättrad produktivitet i arbetet, längre arbetskarriärer samt arbetskraftsinvandring.

SDP:s mål är att höja sysselsättningsgraden till 75 procent. På grund av den höga arbetslösheten har Finland en stor arbetskraftsreserv (bestående bl.a. av arbetslösa invandrare) som kunde utnyttjas och därigenom kan vi råda bot på den snedvidna ålderspyramiden..

Vi måste kunna erbjuda tilläggsarbete också till de undersysselsatta och snuttarbetarna. Vi vill bygga broar till arbetslivet med en aktiv arbetskraftspolitik som också förpliktigar till egna initiativ. I den politiken ingår också som en väsentlig del satsningar på sysselsättningen bland invandrarna.

Arbetets produktivitet måste kontinuerligt höjas genom att utveckla kunnandet och yrkeskunskaperna, utnyttja den nya teknologin och satsa på forskning och produktutveckling. Ger vi arbetstagarna möjligheter till livslångt lärande, ökar också arbetets produktivitet.

Att förbättra snedvidningen förutsätter vid sidan om en betydligt aktivare sysselsättningspolitik också att arbetskarriärerna förlängs i både början och slutet. Övergången för de unga från studie- till arbetslivet bör för snabbas bl.a. genom att förbättra studerandenas arbetslivsberedskap. Kvaliteten i arbetslivet bör å sin sida höjas genom att göra det lättare för människor att kombinera arbete och fritid och genom att stärka förmanskunnandet. Arbetsgemenskaperna bör utvecklas för att öka människors möjligheter att orka i arbetet, vid behov bör de äldre arbetstagarna ha möjligheter till lättare arbetsinsatser.

För att öka livskraften i vårt näringsliv, råda bot på eventuell arbetskraftsbrist i vissa branscher, korrigera den snedvidna ålderspyramiden och därmed hållbarhetsunderskottet i den offentliga ekonomin behöver vi också arbetskraftsinvandring. Invandringen bör förstärka den offentliga ekonomin och för invandrarnas del bör målet vara en möjligast god sysselsättningsgrad och allmänna lönevillkor. Att enbart öka invandringen är inte svaret på våra ekonomiska utmaningar - vi måste också fästa uppmärksamhet vid arbetsmarknadsförutsättningarna för dem som kommer hit. I regleringen av den arbetskraftsrelaterade invandringen måste vi ta konjunkurläget i olika branscher i beaktande.

2.2 Öka övervakningen

Övervakningen av att de utländska arbetstagarnas rättigheter respekteras får inte vara svag eller lämnas åt den goda viljan. Risken är att det i Finland uppstår en billighetsarbetsmarknad där utländska arbetstagare hänsynslöst utnyttjas.

En sådan tudelad, orättvis arbetsmarknad är redan en realitet exempelvis i byggnadsbranschen. Organiserade, brottsliga grupper som tidigare agerade på andra kriminella områden, såsom i narkotikahandeln har under senare år breddat sin verksamhet till den grå ekonomin i byggnadsbranschen. Den här verksamheten är mycket lönsam, risken att åka fast är liten och eventuella domar betydligt lindrigare än i fråga om narkotikabrott.

Att förhindra utnyttjande av arbetstagare och människohandel handlar om hela samhällets intresse. Företag som inte betalar skatt eller socialskyddsavgifter och inte betalar avtalsenliga löner till sina arbetstagare försvårar verksamhetsförutsättningarna för företag och samfund som fungerar hederligt. Åtgärderna för att knäcka den grå ekonomin måste förstärkas för att vi skall kunna öka medborgarnas tillit till att alla behandlas likvärdigt. Samtidigt avväjer vi att det uppstår ett motsatsförhållande mellan den utländska och den inhemska arbetskraften och misstro bland finländarna gentemot utlänningarna.

Arbetarskyddsmyndigheternas, polisens och gränsbevakningens övervakningsresurser är för tillfället så små att risken för att åka fast för utnyttjande av arbetskraft är liten i Finland. Den nuvarande regeringen har förhållit sig likgiltigt till den grå ekonomin. Under den här regeringsperioden har man skurit ned i resurserna för att stoppa den grå ekonomin bl.a. genom att lägga ned utredningsenheten för utländsk arbetskraft PUT och med hjälp av produktivhetsprogrammet minskat arbetarskyddsmyndigheternas övervakningsresurser. Centrankriminalpolisens personal övervakar nuförtiden den utländska arbetskraften vid sidan om den övriga verksamheten, men satsningen är inte längre densamma, då man lade ned specialenheten. Centrankriminalpolisens utredningsenhet för utländsk arbetskraft bör startas upp igen och få tillräckliga resurser.

SDP anser att det är oundgängligt att resurserna till de övervakande myndigheterna, såsom centrankriminalpolisen, skatteförvaltningen och regionförvaltningens arbetarskydd förstärks och att man bör avhålla sig från personalnedskärningar i produktivhetsprogrammets namn.

Utlänningsinspektörernas antal bör fördubblas och beställaransvarsinspektörernas arbetsbild utvidgas så att de vid sidan om övervakningen av att beställaransvarslagstiftningen följs också kunde övervaka att kollektivavtalsvillkoren följs.

Också förtroendemännens och de arbetarskyddsbefullmäktigades tillgång till information bör ökas för att möjligheterna skall bli större att övervaka att arbetsvillkoren följs på arbetsplatserna.

SDP kräver en lag om en utredningscentral för den grå ekonomin. Myndighetssamarbetet bör omorganiseras så att man vid Skattestyrelsen grundar en bestående utredningscentral som granskar den grå ekonomin. Centralens uppgift skulle vara att främja bekämpandet av den grå ekonomin genom att producera och delge information om den grå ekonomin och hur vi skall bekämpa den. Utredningscentralen beviljas rätt att få information och rätten att samköra uppgifter från olika register.

2.3 Bibehåll tillgångsprövningen

Enligt ikraftvarande utlänningslag har arbetstagare som befinner sig i Finland förtur då arbetsplatser är lediga. Regeringen föreslår nu en lagändring där man skulle överge den principen. Det finns inga grunder till det i en tid då arbetslösheten är hög. SDP vill hålla fast vid det nuvarande systemet med tillgångsprövning, där arbets- och näringsbyrån övervakar att arbetstillstånd till personer från tredje land inte förhindrar sysselsättandet av personer som redan är bosatta i Finland.

Man har redan gjort undantag i tillståndssystemet gällande en del branscher då SDP satt i regeringen. SDP håller fast vid principen att arbetskraft i första hand skall rekryteras bland i Finland bosatta arbetstagare, oberoende av om de är födda i Finland eller har invandrabakgrund, då det finns lediga arbetsplatser.

Antalet positiva beslut från Arbets- och näringsbyråerna rörande uppehållstillstånd för arbetstagare har sjunkit under senare år, eftersom arbetskraft på grund av arbetslösheten har stått att finna också i Finland. År 2007 gavs positiva beslut på 90 procent av ansökningarna och år 2008 var de 86 procent. Under år 2009 försvårades arbetslösheten och andelen sjönk till 42,7 procent och antalet negativa beslut ökade i motsvarande grad till 26,9 procent. Andelen delvis positiva beslut var år 2009 29,1 procent.

SDP anser att det nuvarande arbetstillståndssystemet för arbetstagare som kommer utanför EU-området är motiverat. För närvarande beviljas arbetstillstånd för ett år i taget och endast på mycket vägande grunder för en längre tid. Regeringen föreslår nu en lagändring som skulle innebära att tillstånden skulle beviljas på upp till fem år i taget. Lagändringen skulle leda till att myndigheterna efter att tillstånd har beviljats inte skulle ha några möjligheter att övervaka att arbetsvillkoren uppfylls eller att arbetsförhållandet fortgår.

Då arbetstillståndsenheten idag beviljar fortsatt uppehållstillstånd kan man i efterskott utreda huruvida arbetsvillkoren har följts. Denna övervakning i efterskott förhindrar på ett effektivt sätt överträdelser mot arbetsvillkoren.

De förändringar som regeringen föreslår utgör ur arbetstagarnas synvinkel försvagningar jämfört med nuvarande praxis; de skulle försvaga arbetstagarnas ställning på arbetsmarknaden och möjliggöra överträdelser mot arbetsvillkoren.

2.4 Det vilda hyrarbetet måste tämjas, skatterna till Finland

Utnyttjandet av inhyrd arbetskraft har ökat från att tidigare ha utgjort enbart tillfällig arbetskraft till att numera delvis ersätta fast och egen arbetskraft. Särskilda problem har uppstått i utnyttjandet av utländsk inhyrd arbetskraft, bl.a. har det gällt underbetalda arbetstagare, brister i arbetstidsbokföringen och underlåtenhet att betala övertidsersättningar. En sådan utveckling förvränger arbetsmarknaden och skapar en ohälsosam konkurrens på arbetsvillkorens bekostnad.

Utnyttjandet av inhyrd arbetskraft måste regleras strängare. SDP anser att utländska företag i fortsättningen bör göra en förhandsanmälan om de arbetstagare man sänder hit till de finländska arbetarskyddsmyndigheterna. Utländska arbetsgivare som verkar i Finland bör också förpliktigas att registrera sig i Finland. Det skulle underlätta myndigheternas övervakning och förebygga missbruk av utländsk arbetskraft. Ur övervakningssynpunkt är det mycket viktigt att migrationsmyndigheterna får information om väsentliga förändringar i arbetsförhållandena. Orsaken till att ett arbetsförhållande avslutas bör också i fortsättningen meddelas den övervakande myndigheten. Underlåtenhet på den punkten skulle följas av sanktioner.

Arbetstagarna på byggnadsarbetsplatserna bör numera ha ett identitetskort försett med foto där arbetstagarens och arbetsgivarens namn framgår. Kortet kunde kompletteras med en skattenummer från skattemyndigheten. En enskild utsänd arbetstagare skulle betala skatteförskott till ett så kallat informationskonto för utländska arbetstagare eller alternativt skulle arbetsgivaren betala skatt för arbetstagarens del. På basen av skattenummern skulle inspektören i realtid exempelvis per telefon kunna utreda huruvida skattenummern är verklig och vad som utbetalts utgående från den.

Antagandet att en - oftast - icke språkkunnig arbetstagare på eget initiativ skulle anmäla sig till skattebyrån och betala sin skatt fungerar inte. Många utländska arbetstagares skatt förblir obetald. Den mest brådskande reformen för närvarande har att göra med de s.k utsända arbetstagarnas problem med skatterna. Den utländska arbetskraften bör i fråga om skattepolitiska rättigheter och skyldigheter ha samma ställning som den inhemska arbetskraften.

I Finland bör någon svara för de utländska inhyrda arbetstagarnas och underleverantörernas arbetstagares förskottsinnehållning på lönerna eller källbeskattningen samt för socialskyddsavgifterna oberoende av om deras arbetsgivare har en fast verksamhetspunkt här eller inte. Ansvar för att åtagandena sköts bör innehas av antingen den utländska arbetsgivarens representant i Finland eller av arbetets beställare.

Beställansvarslagen förpliktigar beställaren av underleverantörs- eller inhyrt arbete att utreda sin avtalspartners bakgrund och beredskap att sköta sina lagstadgade åligganden. Begäran om en sådan utredning är ett försäkringskydd för den arbetsgivare som beställer arbetet och en garanti för att man i företaget agerar hederligt. Lagen är till vissa delar diffus och den bör också skärpas.

För närvarande förutsätts ingen ifrågavarande utredning av företaget som beställer arbetet om underleverantörsföretagets verksamhet är "etablerat". För beställarföretaget och myndigheterna som tolkar lagen är formuleringen diffus och svårtolkad och bör därför strykas. Brott mot beställaransvarslagen bör också bötfällas strängare och vi bör försäkra oss om att polisen och åklagarämbetet har tillräckliga resurser och tillräckligt kunskande till sitt förfogande.

2.5 Främja återflyttningen

I Finlands historia har vi flere perioder då emigrationen har utvecklats till folkvandringar. Den mest betydande flyttningsrörelsen började på 1860-talet och fortsatte in på 1930-talet. Då flyttade finländarna närmast till Nordamerika. Man räknar med att sammanlagt cirka 370 000 finländare flyttade till Nordamerika före andra världskriget. Följande flyttningsvåg i motsvarande storlek skedde då finländarna flyttade till Sverige mellan 1950- och mitten av 1970-talen. Åren 1968 - 1970 var flyttningsvågen så kraftig, då cirka 100 000 finländare flyttade till Sverige, att Finlands befolkning t.o.m. sjönk. En central bakgrundsfaktor var den snabba förändringen i den finländska näringslivsstrukturen och de efterkrigstida, stora åldersgruppernas samtidiga insteg på arbetsmarknaden, något som ledde till en svår arbetslöshet.

Också devalveringen i Finland år 1967 spelade in. Devalveringen ökade på ett märkbart sätt skillnaderna mellan ländernas nominella löner. Sammantaget flyttade cirka 535 000 finländare till Sverige under åren 1945 - 1999.

Utlandsfinländarna och de potentiella återflyttarna utgör en viktig arbetskraftspotential. Bedömningarna av antalet utlandsfinländare varierar, men enligt vissa uppgifter finns det ute i världen upp till en miljon människor med finländsk bakgrund i arbetsför ålder. Enbart i de nordiska länderna finner vi exempelvis tusentals finländska sjuksköterskor.

Utlandsfinländarnas språkkunskaper och redan existerande band till Finland skulle främja sysselsättandet och integrationen av dem. I en situation där vi känner till arbetskraftsbehovet borde vi sträva efter att rekrytera arbetstagare i den här gruppen. Kvaliteten i arbetslivet och möjligheterna till yrkesutbildning måste förbättras för att en återflyttning till Finland för att arbeta skall kännas lockande. Samhället måste dessutom stöda utvecklandet av arbetsvillkor och löner och övriga kvalitativa reformer i arbetslivet så att en finländsk arbetsplats i fortsättningen är konkurrenskraftig. Särskilt viktigt är detta i vården och omsorgen där vi inom de närmaste decennierna kommer att ha brist på arbetstagare.

2.6 Arbetstagarnas rättigheter bör stärkas i Europeiska unionen

I globaliseringens tidevarv ger medlemskapet i Europeiska unionen Finland avgörande viktiga möjligheter och medel att främja egna målsättningar. Med hjälp av dem är vi starkare då världsomfattande problem vars effekter är lokala skall lösas. Europeiska unionen baserar sig på mänskliga rättigheter, på principen om icke-diskriminering och respekten för varje människa. Samhällets mångfald, såväl kulturellt, språkligt och religiöst är en av Europas stora fördelar, men också en stor utmaning.

Som medlem i Europeiska unionen är Finland en del av den europeiska inre marknaden. Människors, varors och tjänsters fria rörlighet styr den inre marknads verksamhet. De finländska företagen har fått nya möjligheter att utveckla och utvidga sin affärsverksamhet samtidigt som människors möjligheter att röra på sig har underlättats. Människors fria rörlighet i EU är en fantastisk människorättsseger.

Vid sidan om de positiva faktorerna har också den fria rörligheten av arbetskraft och tjänster inom EU haft negativa effekter med tanke på arbetsmarknaden, eftersom övervakningen inte har hunnit fatta den snabba utvecklingen. Att svara på utmaningarna kräver både gemensamma och nationella ansträngningar. Finland bör i EU verka för att inte ge företagen tillstånd att agera i strid mot respektive medlemslands arbetslagstiftning och avtal. Oklart formulerade direktiv leder till att Europeiska Gemenskapernas domstol med sina tolkningar får politisk makt - och den borde i stället tillhöra de politiska beslutsfattarna.

EU är en viktig och inflytelserik aktör i det världsomspännande samarbetet. EU bör effektivare än tidigare sträva efter att främja demokrati och fackliga rättigheter i utvecklingsländerna och inom ramen för de internationella institutionerna skapa gemensamma spelregler för arbetslivet.

För att beskydda den rörliga arbetskraften behöver vi också en världsomspännande reglering och övervakning. Rätten att organisera sig och förhandla är den grund som hederliga arbetsplatser bygger på. Hälften av världens arbetstagare saknar den rätten.

2.7 Stoppa människohandeln

Människohandeln kan beskrivas som emigrationens "mörka sida" eftersom man i bakgrunden ofta finner samma orsaker som i den frivilliga och godtagbara emigrationen: en vilja att söka ett bättre liv och en bättre utkomst. Till människohandeln hör emellertid vid sidan om människors rörlighet olika grader av tvång eller vilseledande, vare sig det är fråga om sexuellt eller annat slag av utnyttjande eller omständigheter som påminner om slaveri.

Den internationella arbetsorganisationen ILO har bedömt att vi i världen har 2,5 miljoner offer för människohandel. Enligt vissa bedömningar blir ungefär hälften av människohandelns offer utnyttjade som arbetskraft. Man har konstaterat att Finland både är ett genomgångsland för människohandeln, men också en destination för handeln. De finländska myndigheterna har upptäckt faktorer som tyder på människohandel i prostitutionen, på byggnadsarbetsplatserna och i restaurangbranschen.

Finland har ett ansvar att bekämpa den internationella människohandeln och hjälpa de offer för människohandel som har hamnat i Finland. SDP kräver ökade resurser till övervakningen, för att vi skall kunna förebygga människohandel bättre än för närvarande. Ett rakt samarbete mellan polisen, tullen och gränsbevakningen är här av avgörande vikt.

Utövarna av människohandeln bör också bestraffas strängare än för närvarande. Kännetecknen på människohandelsbrott bör utredas så att man på ett effektivt sätt kan ingripa då en människa i en sårbar situation blir utnyttjad som arbetstagare.

I Frankrike är det förbjudet att låta utföra arbete utan lön eller arbete vars ersättning inte motsvarar arbetets kvalitet, genom att utnyttja en människas sårbara eller beroende ställning. Arbets- och levnadsomständigheter som strider mot människovärdet kan också ge den som låter utföra arbetet samma dom som för den som låter utföra arbete utan lön eller mot för liten ersättning. Att låta utföra tvångsarbete ger två års fängelsestraff och 75 000 euro i böter.

Fackföreningarna har en betydande roll i bekämpandet av arbetslivsbrott och i hjälpen till offren för människohandel. Fackföreningarna bör ges talerätt, för att den som kommit för att arbeta i Finland inte själv skall behöva vara aktiv om missförstånd uppstått på arbetsplatsen och arbetsvillkoren inte följs. För tillfället måste fackföreningen ha en fullmakt av alla berörda parter för att väcka klagomål i domstol.

Medlemsländerna i Europeiska unionen bör gemensamt stoppa den olagliga emigrationen och bekämpa människohandeln. SDP understöder ett tätare samarbete mellan Europeiska unionens medlemsländer i gränsbevakningen, där man aktivt bekämpar de nätverk som bedriver människohandel och sluter samarbetsavtal med tredje land.

3. Finland tar ansvar för människor i nöd

I världen finns det över 40 miljoner flyktingar. Människor flyr sin hembygd eftersom de hotas av arrestering, tortyr och till och med riskerar att dödas på grund av sina åsikter, sin bakgrund eller sin samhällsliga ställning. Också naturkatastrofer, torka och hungersnöd driver människor bort från sina hem till flyktingläger på olika håll i världen. SDP vill både bekämpa orsakerna till flyktingskap i internationellt samarbete och skydda människor som drivits in i flyktingskap. Som en del av de rika västerländska samhällena bör Finland ta sitt ansvar och hjälpa människor i nöd.

Vår flykting- och asylpolitik grundar sig på de internationella rättsprinciper som framgår i FN:s deklaration om de mänskliga rättigheterna, Geneveavtalet om flyktingar och EU:s grundrättigheter. Genevekonventionen om flyktingars rättsliga ställning från år 1951 definierar fem grunder för förföljelser: ursprung, religion, nationalitet, tillhörighet till en viss samhällsgrupp samt politiska åsikter.

Finlands flykting- och asylpolitik bör vara human, rättvis och konsekvent och stå i linje med de övriga nordiska ländernas asylpraxis. SDP anser att Finland bör befrämja skapandet av ett sådant gemensamt asylsystem i EU där behandlingen av asylansökningarna och grunderna för beviljande av asyl är likvärdiga i alla medlemsländer. Vi måste också gemensamt ta ansvar för flyktingarna genom att dela på kostnaderna för mottagandet mellan EU:s medlemsländer, med beaktande av antalet flyktingar de olika länderna ansvarar för.

Finland tar emot kvotflyktingar i enlighet med förslag från FN:s flyktingorganisation UNHCR. Enligt UNHCR finns det cirka 16 miljoner internationella flyktingar, av vilka 10,5 miljoner står under UNHCR:s mandat. Den flyktingkvot som Finlands riksdag varje år slår fast har i flere år utgjort 750, av vilka 100 är så kallade nödfall. Största delen av de kvotflyktingar som under de senaste åren kommit till Finland har kommit från Myanmar, Irak, Kongo och Iran.

Enligt SDP är beredskapen att ta emot flyktingar en del av den internationella solidaritet som ingår i den finländska kulturen, och antalet flyktingar bör bibehållas på nuvarande nivå. När det gäller urvalsprinciperna kan vi stöda oss på UNHCR:s expertis.

För att minska flyktingskap i världen tar Finland också sitt ansvar via internationellt samarbete och utvecklingshjälp. SDP kräver att utvecklingshjälpen höjs till 0,7 procent av BNP, för att vi på ett bättre sätt skall kunna hjälpa människor i deras hemländer. Utvecklingshjälpen är en del av det humanitära stöd som kan minska flyktingskap. I gränslandet mellan flyktinghjälp och utvecklingssamarbete bör vi utveckla nya former av hjälpverksamhet där man försöker påverka de faktorer som skapar ett behov för människor att flytta bort och i stället hjälpa dem i deras närmiljö. Vi bör komma ihåg att utlänningar som arbetar i Finland ofta sänder pengar till sina hemländer. De här pengarna är i ett globalt perspektiv redan i storleksklass med utvecklingshjälpen sammantaget.

3.1 Snabbare handläggning, förebygg grundlösa ansökningar

Handläggningen av asylansökningarna har kunnat dröja upp till över ett år. Personalminskningen som resultat av statens produktivhetsprogram har ytterligare fördröjt handläggningen av ansökningarna. SDP anser att behandlingen av asylansökningar bör skötas snabbare genom att öka antalet handläggare. Vi måste garantera människor som söker skydd en möjligast god behandling och att de snabbt blir delaktiga i integrationsverksamheten. En löpande handläggning förutsätter ett flexibelt och öppet samarbete mellan myndigheterna. Avisningar till följd av negativa beslut måste också verkställas snabbare.

Europeiska unionen borde i princip vara ett tryggt område, där man förväntar sig att mänskliga rättigheter respekteras. I praktiken finns det bland EU:s nya medlemsstater länder där minoriteter förtrycks och lever i extrem fattigdom. Man har räknat med att de garanterade fördelarna för asylsökandena i Finland också lockar medborgare i Europeiska unionen att söka asyl. Under år 2009 fick Finland 800 asylansökanden av medborgare i unionen. Många unionsmedborgare sökte asyl flera gånger.

Eftersom EU per definition är ett tryggt område finns det inga grunder för myndigheterna att bevilja asyl till medborgare i ett annat EU-land. De interna asylansökningarna i EU försvagar asylsystemets legitimitet i finländarnas ögon. För att vi skall kunna använda våra tillstånds- och mottagningsresurser för att hjälpa människor i verklig nöd är det viktigt att finna metoder för att förebygga grundlösa asylansökningar.

Om en EU-medborgare söker asyl bör hans/hennes ansökan behandlas med en snabbare tidtabell och med konsekventa metoder. En avisning till följd av ett negativt besked bör genomföras så snabbt som möjligt, senast inom sju dagar.

Personer som fått avslag på sin asylansökan bör inte överföras på kommunalt utkomststöd utan deras ärenden bör skötas av mottagnings servicen fram till att de lämnar landet.

De som väntar på avvisning bör garanteras boende och måltider på mottagningscentralerna. På så vis belastar man inte socialtjänsten i onödan och ser till att systemet inte uppmuntrar till grundlösa asylansökningar. .

Finland bör sträva till att sluta bilaterala avtal om återlämnande med sådana länder där omständigheterna har förbättrats och då det är möjligt för asylsökanden att återvända till sina ursprungsländer.

3.2 Gemensam asylpolitik i EU

På Europeiska rådets möte i Tammerfors år 1999 beslöt man att utveckla unionen till ett område som grundar sig på frihet, säkerhet och rättvisa. Samtidigt drog man upp de politiska linjer och tyngdpunkter med hjälp av vilka Europeiska unionen skall utvecklas. Som ett centralt mål ställdes ett gemensamt europeiskt asylförfarande.

Den här Tammerfors-andan måste väckas till liv igen. Vi behöver en gemensam linje i asylfrågor, gemensamma principer för beviljande av internationellt skydd och en enhetlig skyddsställning. Med ett gemensamt och effektivt asylförfarande kan vi bäst också rå på missbruk av asylsystemet och undvika att sökanden förflyttar sig från ett medlemsland till ett annat. Samtidigt garanterar vi att systemet är rättvist, att vi har ett högklassigt rättskydd och kan erbjuda ett likvärdigt skydd i hela EU-området.

På lång sikt är det skäl att överväga möjligheten att harmonisera de uppehållstillstånd som medlemsländerna beviljar asylansökanden på andra grunder än internationellt skydd. Med tanke på hela asylsystemets funktionsduglighet är det viktigt att man entydigt kan klargöra vilken stat som ansvarar för handläggningen av respektive asylansökan.

Vi måste försäkra oss om att medborgare och asylsökanden från tredje land som kommit olagligt till Europa behandlas sakligt och får sitt uppehälle i den medlemsstat dit de först anländer. Deras situation måste få en hållbar lösning, oberoende av om det gäller uppehållstillstånd eller avvisning till hemlandet.

Vi kan inte diskutera skapandet av ett gemensamt asylförfarande utan att också ta in säkerhetsfrågorna, såsom gränsbevakning och kampen mot den organiserade brottsligheten. Försvaret av de mänskliga rättigheterna förutsätter trygga omständigheter och endast en trygg stat eller ett tryggt område kan erbjuda asyl. Å andra sidan ökar ett gemensamt europeiskt asylsystem också EU-medborgarnas trygghet. SDP anser att det är viktigt att vi sida vid sida i EU-området främjar trygghet och internationellt skydd.

Europa står inför betydande flyttningsrörelser från Afrika, Medelhavsområdet samt från öst och sydost. EU bör särskilt stöda de medlemsstater som drabbas mest av flyttningsrörelserna. Samtidigt har staterna vid de yttre gränserna ett ansvar för gränsbevakningen för de andra EU-medlemsstaternas del. Varje land bör dessutom följa EU:s gemensamma praxis bl.a. vad gäller registreringen av asylsökanden. Denna princip om gemensamt ansvar är ett viktigt rättesnöre då man vill förebygga olaglig invandring till Europeiska unionens område. EU:s gränsbevakningsmyndighets (Frontex) gränsbevakningsoperationer är en viktig del av EU:s gemensamma gränsbevakning.

EU:s samarbete med den olagliga invandringens ursprungs- och genomfartsländer bör intensifieras. Målet bör vara att ifrågasättande länder förbinder sig att effektivisera den förebyggande kampen mot olaglig emigration i gott samarbete med EU:s gränsbevakningsmyndighet.

För vi en dialog kan vi också finna metoder att angripa orsakerna till emigrationen. De fonder som grundades under Finlands EU-ordförandesperiod år 2006 med tanke på ärenden som rör flyktingar, yttre gränser, återbördande och integration är användbara i finansieringen av EU:s operativa kamp mot olaglig invandring. Missbruk av asylsystemet och olaglig invandring måste bekämpas eftersom det försvagar deras ställning som verkligen behöver skydd och arbetskraftsinvandringens godtagbarhet.

Samarbetet och informationsutbytet om frågor rörande invandring måste intensifieras mellan EU-länderna. Samtidigt understryker SDP att integrationen och det arbetskraftspolitiska beslutsfattandet i fråga om arbetskraft från tredje land också fortsättningsvis bör ske på det nationella planet.

3.3 Kommunerna och ersättningarna

I mottagningsprocessen av flyktingar har vi särskilda flaskhalsar, som fördröjer flyktingars ankomst till Finland och integrationen av dem i det finländska samhället. Den första spärren finns redan då människor skall lämna flyktinglägret för att komma till Finland. Trots att människor redan utsetts till finländska kvotflyktingar tvingas de ännu vänta - upp till över ett år - på att få komma till Finland. Den andra flaskhalsen kommer då flyktingarna skall lämna flyktingförläggningen och komma till den mottagande kommunen. Placeringen av flyktingar och asylsökanden som erhållit uppehållstillstånd i kommunerna baserar sig på frivillighet. I praktiken råder det brist på kommunala platser; platserna för flyktingar och asylsökanden har fördelats ojämnt kommunerna emellan.

I mars år 2010 väntade sammanlagt 391 asylsökanden som beviljats uppehållstillstånd (vuxna) eller kvotflyktingar på en kommunplats på mottagningscentralerna. I avgångsländerna väntar sammanlagt 307 kvotflyktingar på att få komma till Finland och/eller på en kommunplats. Dessutom hade vi i mottagningsystemet i grupp-, familje-, och stödboendeenheterna 172 minderåriga barn som kommit till landet utan förmyndare och fått uppehållstillstånd

Målsättningen på riksplanet var år 2009 sammanlagt 2000 kommunplatser. Förverkligandet var verkligt otillfredsställande. NTM-centralerna lyckades placera endast 1 226 kvotflyktingar eller asylsökanden som fått uppehållstillstånd i kommunerna

Eftersom största delen av Finlands invandrare bor i huvudstadsregionen är regionen lockande också för invandrare som bor på annat håll i landet. Erfarenheten har visat att människor som kommit till olika delar av Finland som invandrare på humanitära grunder ofta söker sig till huvudstadsregionen och andra större städer efter att ha vistats i landet under några år. Situationen har tillspetsats till den grad att många stora städer har fört en diskussion om en begränsning av mottagningen av kvotflyktingar och förslag om att slopa systemet helt har också framförts, eftersom kommunernas invandrarservice har så många kunder och skötseln av de ärenden de har nöter orimligt på kommunens knappa resurser..

Nivån på kommunersättningarna måste höjas så att de motsvarar kostnadsstegringarna samtidigt som systemet måste förnyas.

De beräknade ersättningar som betalas till kommunerna för mottagande av flyktingar bör i huvudsak ersättas för fyra år i stället för som för närvarande för tre år. Förutsättningen för att kommunerna skall erhålla ersättningen bör vara att kommunen vid sidan om ett integrationsprogram också har ett gällande mottagningsavtal. Med tanke på särskilt sårbara grupper och nödfall bör ersättningarna fördubblas. Vad gäller särskilda stöd, som exempelvis till långtidssjuka bör statens ersättningsperiod pågå så länge behov finns. Den nuvarande maximitiden på 10 år bör slopas.

Fakta

År 2009 fick kommunerna sammanlagt ersättningar på 61,186 miljoner euro, flyktingverksamheten fick 51,89 miljoner euro och av dem var de kalkylerade ersättningarna 17,34 miljoner euro.

ERSÄTTNINGAR TILL KOMMUNERNA**2008
2009**

Kostnader för återflyttare

- utkomststöd 6 mån

1 117 134

2 000 000

- utkomststöd 5 år

1 618 357

4 200 000

- specialkostnader

1 115 567

1 600 000

- stamveteraner

1 166 545

1 500 000

Kostnader för återflyttare

5 017 603

9 300 000

Ersättningar till kommunerna för flyktingverksamheten

Anlända flyktingar

2 214

2 646

- Anlända kvotflyktingar

749

724

- Familjeåterföreningar

562

549

- Asylsökanden som fått uppehållstillstånd

903

1 373

Inom ramen för beräknade ersättningar

4 860

6 273

Beräknade ersättningar

12 685 930

17 344 883

Övriga kommunersättningar

- Utkomststöd

12 096 607

13 430 493

- Specialkostnader

10 960 812

11 630 142

- Tolkservice

5 387 494

7 326 864

- Ersättning för omsorg om minderåriga

2 508 199

1 773 270

- Övriga kostnader 549 786

380 000

Muut kuntakorvaukset yht:

31 502 897

34 540 769

Korvaukset kunnille pakolaisista yht:

44 188 827

51 885 652

KUNTAKORVAUKSET YHTEENSÄ

49 206 430

61 185 652

3.4 Familjeåterförening

Bland asylsökandena utgör barn som kommit ensamma till landet en särskilt sårbar grupp. Antalet asylsökande barn som kommit till Finland utan föräldrar har under senare år varierat mellan under 100 och cirka 700 per år. År 2009 kom 557 minderåriga asylsökanden utan föräldrar till Finland, varav 247 fick uppehållstillstånd. De flesta minderåriga asylsökandena är 16 - 17-åringar. De tas om hand i mottagningsenheter avsedda för minderåriga tills de fyller 18 år. Att sända barn i trygghet är inget nytt fenomen. Under andra världskriget sände finländska föräldrar över 70 000 barn i trygghet till Sverige och Danmark.

Den minderåriga asylsökandens ålder skall i första hand klarläggas med hjälp av dokument, register och genom att tala med sökanden. SDP godkänner emellertid ålderstest av minderåriga asylsökanden om det finns uppenbara orsaker att betvivla de uppgifter sökanden ger. SDP understryker däremot att man inte skall göra en rättsmedicinsk undersökning till en automatisk kutym. I oklara fall bör lösningen vara till fördel för sökanden. Sökanden bör ha rätt att vägra gå med på ett ålderstest, men i så fall bör han/hon behandlas som en fullvuxen, såvida det inte finns godtagbara skäl (t.ex. tidigare traumatiska erfarenheter) för sökandens vägran.

SDP anser att det finns anledning att oro sig över hur de minderåriga barn som kommer till Finland skall integreras. Då barnen har överförts från mottagningscentralerna till kommunerna har det uppstått problem, eftersom kommunerna förhåller sig motvilligt till att ta emot just den här gruppen. De tänker på de kostnader en eventuell familjeåterförening kan förorsaka.

De minderåriga barnen på mottagningscentralerna hamnar på så sätt i en olycklig ställning och de riskerar att slås ut ur skolsystemet. Barnen måste få språkundervisning i ett så snabbt skede som möjligt och de behöver hjälp med vardagliga sysslor. För att lösa allvarliga problem bör ersättningarna till kommunerna för minderåriga barn och andra grupper i sårbar ställning höjas.

Integrationen och fostran av, samt omsorgen om minderåriga barn och unga med uppehållstillstånd men utan förmyndare som kommer till vårt land bör skötas i familjegruppboenden eller andra liknande boenden i anslutning till mottagningscentralerna. De här ungdomarna måste också ha rätt till eftervård fram till att de är 21 år, i likhet med finländska ungdomar. De måste få ett individuellt integrationsprogram med utbildning och övrig service på ett kontinuerligt plan. Enligt gällande lagstiftning har ett barn under 18 år som kommer ensamt till Finland rätt att söka tillstånd att få sin förmyndare till Finland.

Du kan söka uppehållstillstånd i Finland hänvisande till familjeband. En utländsk ansökare kan lämna sin ansökan till Finlands beskickning eller det kan skötas så att en s.k. anknytningsperson lämnar ansökan till häradens polisanstalt.

Finland mottog år 2009 2611 människor som fått flyktingstatus, av vilka 769 var kvotflyktingar, 1266 på basen av ett positivt besked på asylansökan och 576 med hänvisning till familjeåterförening.

Särskilt somaliernas ansökningar om familjeåterförening har ökat under senare år. År 2009 lämnade somalierna in över 2000 ansökningar om familjeåterförening, av vilka 534 godkändes. SDP anser att lagstiftningen om familjeåterförening bör uppdateras så att den bättre motsvarar europeisk praxis så, att de som i fortsättningen kommer till Finland för att återförenas med hänvisning till familjeåterförening betalar en del av resekostnaderna själva

En del av återföreningsfallen involverar s.k. fosterbarnsförhållanden. Med fosterbarn avses ett barn som inte är föräldrarnas biologiska barn, men som tas om hand av familjen. Myndigheterna kan vittna om fall där fosterbarn som anlant till landet har tvingats in i en situation där de fungerar som hembiträden mot sin vilja. Enbart ett meddelande om existensen av ett fosterbarnsförhållande är inte en tillräcklig grund för beviljande av uppehållstillstånd, fosterbarnsförhållandet måste vara äkta. SDP anser att vi bör fästa särskild uppmärksamhet vid att höra fosterbarnen då deras situation bedöms.

De krav på inkomstnivå som migrationsverket ställer på arbetskraftsinvandrare som kommer utanför EU/EES-området och som söker om familjeåterförening är för närvarande orimliga. Enligt gällande regler bör sökandens nettoinkomster vara cirka 2000 euro i månaden för att sökanden skall ha rätt att ta sin familj till Finland. Det här motiverar inte människor som kommer till Finland för att arbeta att stanna här. SDP anser att sökandens utkomstförutsättningar skall bedömas individuellt och att man bör ta de regionala levnadskostnadsskillnaderna bättre i beaktande då familjeåterföreningar behandlas.

Då utlänningslagstiftningen utvecklas bör vi i fråga om familjeåterföreningar bibehålla möjligheten att bedöma människors situation individuellt för att undvika att mänskligt orimliga situationer uppstår. Riksdagen har förutsatt att inrikesministeriet klargör utlänningslagens regleringar om familjeåterföreningar och dess tillämpningar. Att utreda frågan och göra internationella jämförelser är förnuftigt.

Fakta om familjeåterförening

Uppehållstillstånd med familjeband som grund kan sökas av en utländsk sökande utan uppehållstillstånd genom att han/hon lämnar en ansökan till en finländsk beskickning. Ärendet kan också skötas av en anknytningsperson som kan lämna en ansökan till häradens polisanstalt.

Uppehållstillstånd med familjeband som grund beviljas en familjemedlem till en flykting, en person som fått uppehållstillstånd på grund av behov av skydd eller en person som fått tillfälligt skydd, såvida anknytningspersonen bor i Finland eller han/hon har beviljats uppehållstillstånd i Finland för inflyttning.

Då sökanden anhåller om uppehållstillstånd med familjeband som grund kan sökanden, anknytningspersonen eller någon annan anhörig höras muntligt för att klargöra förutsättningarna för invandringen eller uppehållstillståndet. Intervjun sköts av polisen eller en representant för Finlands beskickning, om ärendet så kräver.

De sociala eller hälsovårdsmyndigheterna är skyldiga att delge Utlänningsverket eller polisen information om personens sociala - eller hälsotillstånd om informationen är nödvändig för att man skall kunna fatta ett beslut om uppehållstillstånd med familjeskäl.

Utlänningsverket kan erbjuda möjligheter för sökanden och anknytningspersonen att påvisa biologiskt släktskap med hjälp av en DNA-undersökning, bekostad av staten, om man inte på annat sätt får tillräcklig klarhet om det biologiska släktskapet och om det är möjligt att med en DNA-undersökning få fram avgörande bevis om familjebanden.

Beslut angående uppehållstillstånd med familjeband som grund bör ges sökanden senast nio månader efter att sökanden lämnat in sin ansökan.

3.5 Klimatkatastrof och flyktingskap

Hundratals miljoner människor kan i framtiden komma att tvingas fly från sina hemtrakter på grund av vad klimatförändringen för med sig, såsom naturkatastrofer, utbredningen av öknarna och stigande havsyta. Den ökande torkan och minskade sötvattensreserver försvårar matproduktionen. Vi har redan nu klimatflyktingar framförallt i utvecklingsländerna, där klimatförändringen också i övrigt drabbar hårdare och som har sämre beredskap att ta emot flyktingströmmar. Under de senaste 20 åren har 10 miljoner afrikaner tvingats flytta på grund av miljöförstöring, bl.a. på grund av ökenutbredningen.

I värsta fall kan klimatflyktingskapet bli ett fenomen som är svårt att behärska och skapar instabilitet. Flyttningsrörelser som uppstår snabbt kan leda till konflikter, fattigdom och ytterligare miljöproblem. Ofats sker flyttningsrörelsen inom länderna och många kommer in från landsbygden och hamnar i städernas växande slumområden. Den olagliga invandringen till Europa riskerar att öka. Klimatflyktingar har för närvarande inte någon internationell, officiell status i motsats till t.ex. människor som flyr politiskt förtryck.

Det internationella samfundet bör uppgöra en plan som utreder beredskapen för klimatflyktingströmmar. Enligt SDP bör vi redan nu vidta förebyggande åtgärder i anslutning till utvecklingsarbetet och det s.k. överbyggande kontinuerliga verksamheten.

Med överbyggande verksamhet avses samordningen av den humanitära hjälpen, fredsbyggande aktioner, återuppbyggnad och utvecklingens olika skeden. Metoder att anpassa sig till miljöförändringarna är exempelvis att odla sädeslag som tål torka, effektivare omhändertagande av regnvatten för bevattning och ett mångsidigare näringsidkande. För att en anpassning till en hållbarare utveckling skall vara möjlig bör vi stöda en god förvaltning, utbildning och utveckling av medborgarsamhället i mottagarländerna.

4 Integration - en berikande samlevnad

Majoriteten av invandrarna vill integreras, arbeta och bygga ett liv i Finland. De vill arbeta för sin egen skull, för familjen och också för det finländska samhället.

Socialdemokraterna anser att så goda utgångspunkter som möjligt bör erbjudas till integration. Alla invandrare har, oberoende av vilka skälen är till att de kommit till Finland rätt att få tillräckliga kunskaper om det finländska samhället. Finland måste också kunna erbjuda enklare integrations- och sysselsättningsvägar för sina nykomlingar. Om vi lyckas i integrationsverksamheten blir invandringen en rikedom som leder samhället framåt.

En positiv växelverkan med majoritetsbefolkningen förbättrar i sin tur invandrarnas möjligheter - och motivation att integreras, gör det lättare för dem att lära sig språket och bekanta sig med samhället och dess värden. Nätverken mellan infödda finländare och mellan invandrare fungerar också ofta som inofficiella kanaler när det gäller att få ett arbete. Med fungerande kontakter har också infödda finländare möjlighet att lära känna invandrare.

Erfarenheter av rasism och diskriminering kan däremot ha långvariga negativa effekter för individen, men också med tanke på integrationen.

Integration förutsätter en positiv och uppbyggande attityd också hos personer födda i Finland. Här spelar skolornas fostringsarbete en stor roll.

Vi kan stöda en positiv växelverkan också genom att utveckla en mångfacetterad stads- och servicestruktur där vi erbjuder utrymmen för olika befolkningsgrupper och samtidigt informerar invandrargrupperna om vilka möjligheter till deltagande som erbjuds.

Utvecklandet av invandrarnas egen organisationsverksamhet och invandrarnas delaktighet i andra organisationers verksamhet är också en faktor som befrämjar integrationen. Genom idrotten kan vi finna ett gemensamt språk och få med invandrarna i fritidsverksamhet utan pretentioner.

Enligt SDP bör integrationsmålet vara att höja sysselsättningsgraden bland invandrarna och att halvera arbetslösheten - med tyngdpunkt på de svagaste grupperna, öka utbildningsmöjligheterna, förebygga diskriminering och öka kvantiteten och tillgängligheten i utbildningen för invandrare. Uppföljningen och utvärderingen av integrationen bör också effektiviseras.

Regeringen reformerar integrationslagstiftningen. Förslaget är för närvarande på remissrunda och kommer upp till politisk behandling på hösten. SDP anser att det är viktigt att man i samband med lagändringen breddar tillämpningen så att den omfattar alla invandrargrupper. Vi anser också att det är klart att lagen inte kan vinna laga kraft om förverkligandet av den inte får pengar i budgetrian.

4.1 Snabb kartläggning och en integrationsplan

Integrationsplanen är en individuell plan över de åtgärder som krävs för att invandraren skall lära sig språk, få fortbildning, sysselsättas och etablera sig i det finländska samhället. Integrationsplanen är ett bra redskap, men med det når vi bara de arbetslösa invandrare som anmäler sig som kunder till socialbyråerna. Också invandrare som har arbete eller är företagare och deras familjemedlemmar behöver språkundervisning och annat stöd för att integreras.

Långa väntetider fördröjer också integrationsprocessen. Enligt gällande lag bör integrationsplanen uppgöras senast två månader efter att man bitt att få en plan uppgjord. Enligt inrikesministeriets utredning är det emellertid vanligt att väntetiden är mellan 3 - 6 månader från det att integrationsplanen har uppgjorts till att integrationsutbildningen kan starta. Skriv- och läsokunniga får vänta ännu längre. Under den tiden får de nödvändigtvis inte någon information om hur det finländska samhället fungerar.

SDP anser att varje invandrare, oberoende av grunderna för invandringen bör erbjudas möjlighet att studera finska eller svenska. För att alla som anländer till Finland skall ha en möjlighet att delta i samhällslivet bör de erbjudas information om det finländska samhället. I undervisningen bör man också fokusera på demokratiska värden och informera om rättsstaten, välfärdsstatens verksamhet samt ta upp frågor som rör det vardagliga livet.

För alla som anländer till Finland bör man i ett tidigt skede göra en inledande kartläggning där personens kunnande och särskilda servicebehov genomgås. Kostnaderna för kartläggningen bör i sin helhet ersättas till kommunerna och arbets- och näringsbyråerna. För att försnabba uppgörandet av integrationsplaner krävs också personalresurser till arbets- och näringsbyråerna och kommunerna.

Integrationsplanerna bör ingå som en del av kommunernas budgetplanering och uppföljning. Dessutom bör man i fortsättningen i kommunernas integrationsprogram i högre grad beakta de behov som barnen, de unga, de familjemedlemmar som är hemma och de äldre har. I fortsättningen bör de lagstadgade integrationsprogrammen, avtalen om flyktingmottagning och tillgången till service vara förutsättningar för de ersättningar som betalas till kommunerna.

4.2 Språkstudier

Integrationen i det finländska samhället förutsätter att man lär sig finska eller svenska och att man sysselsätts. Enligt undersökningar är invandrarnas motivation att lära sig språk och engagera sig i andra studier störst i början. Det är helt ohållbart att människor som kommer till en främmande kultur och en främmande miljö i månader måste köa för att få språkundervisning. SDP anser att resurserna till språkundervisningen måste ökas och kvaliteten på undervisningen övervakas.

. Språkundervisningen måste fokusera på det praktiska och kunde gärna kombineras med arbetspraktikperioder. Eleverna bör indelas i nivågrupper enligt deras utgångspunkter. Enligt internationella undersökningar har det en avgörande betydelse med tanke på in-

tegrationen huruvida invandrarna har fått undervisning i sitt eget modersmål. Man har konstaterat att hemspråksundervisning stärker invandrarbarnens identitet, förbättrar studieresultatet och minskar störande beteende och brottslighet. Socialdemokraterna anser att det är viktigt att invandrarna också får undervisning i sitt eget modersmål, eftersom det stärker deras kunnande. För tillfället erbjuds hemspråksundervisning för invandrare på 40 språk i Helsingfors..

Finlands tvåspråkighet erbjuder möjligheter att utveckla integrationsverksamheten. På tvåspråkiga orter bör man fördomsfritt erbjuda invandrarna att studera svenska i stället för finska. Att lära sig svenska kan vara lättare för invandrare som redan kan tala engelska eller tyska. Då invandrarna på det här sättet snabbare kommer in i den finländska livsrytmen kan de småningom lära sig finska, via arbete och fritidsaktiviteter. Det viktigaste är integrationen, inte huruvida invandrarna lär sig att tala finska eller svenska först.

Integrationen av invandrarkvinnorna i det finländska samhället kräver i många fall särskild uppmärksamhet. Många invandrarkvinnor saknar språkkunskaper och kan varken läsa eller skriva, något som blir ett stort problem då barnen börjar gå i skola. De här mammorna kan inte hjälpa barnen med läxorna och inte heller delta i livet utanför hemmet. Om samhället förblir främmande för den vuxna kan han/hon inte stöda och hjälpa sina barn att växa och bli delaktiga i samhället. Invandrarkvinnorna bör erbjudas studiemöjligheter "med låg tröskel", exempelvis i anslutning till lekparker och skolor. Medan undervisningen pågår kan barnen delta i ledd verksamhet. Det är viktigt att utveckla verksamheter som förhindrar att mödrarna slås ut på grund av brist på språkkunskaper.

För de äldre invandrarna bör man i mån av möjlighet erbjuda service på deras eget modersmål och vi måste förhindra att de isoleras. I kommunernas personalpolitik inom hemvården och äldreomsorgen bör man också gå in för att anställa arbetstagare med invandrarbakgrund för att bl.a. tillgodose de äldre invandrararnas språkliga behov.

4.3 Integration av invandrarbarnen

Elever med ett främmande språk som modersmål klarar sig klart sämre i grundskolan än de i Finland födda barnen. Barn med invandrarbakgrund avbryter också sin skolgång tre gånger så ofta som de i Finland födda barnen. Svagast är skolframgångarna för första generationens invandrare som kommit från länder utanför EU-området. De unga invandrararnas bristfälliga språkliga färdigheter kan vara ett hinder för fortbildning eller arbete.

En metod att förbättra invandrarbarnens språkkunskaper och därigenom skolframgångarna är att satsa på förskoleundervisningen. Enligt social- och hälsovårdsministeriets rapport om förskoleundervisningen fram till år 2020 är förskoleundervisningens betydelse som stöd för det egna modersmålet och i inlärningen av finska eller svenska som andra språk central. Enligt rapporten har man i kommunernas förskoleplaner uppmärksammat vikten av att stöda invandrarbarnens egen kultur, men i språkundervisningen finns det brister.

SDP kräver att man i kommunernas förskoleplaner bättre beaktar målet att erbjuda språkundervisning för barn med invandrarbakgrund. Invandrarfamiljernas barn bör ha möjligheter att delta i den offentliga förskoleundervisningen i någon form senast som 3-4-åringar, antingen i dagvården eller i den öppna dagvårdsverksamheten.

Samtidigt behöver också invandrarskolbarnen en bredare förberedande undervisning i grundskolan. Barn och ungdomar med invandrarbakgrund bör ges förberedande undervisning för grundundervisningen under minst en termin.

Finland har goda möjligheter att lyckas i integrationen av invandrabarnen, eftersom grundutbildnings- och dagvårdssystemen inte har splittrats i goda och dåliga enheter. Den offentliga serviceproduktionen garanterar att varje barn har en likvärdig möjlighet att få kvalitativt god förskoleundervisning och utbildning. Med tanke på barnens anpassning är det viktigt att skolorna också har personal med invandrarbakgrund.

Vi bör i Finland finna flexibla och individuella lösningar på lämplighets- och kompetenskraven för lärare med invandrarbakgrund. I språkraven bör vi med omdöme vara flexibla särskilt i grundundervisningen, där man kategoriskt i undervisningen har krävt utmärkta språkkunskaper oberoende av undervisningsämne.

På riksnivå borde vi göra upp en undervisningsplan för invandrade barn och unga i högstadieåldern eller äldre som har en svag skolbakgrund. I planen bör också ingå fortbildnings- och studiemöjligheter för de här ungdomarna. Detta vore av största vikt för att undvika risken för utslagning i ett senare skede.

4.4 Kunnande och sysselsättning

Med tanke på invandrarnas välmående och integration är det mycket viktigt att de erbjuds möjligheter att arbeta och studera. Då du har ett arbete upplever du att du på ett betydelsefullt sätt är delaktig i samhällets utveckling och det sociala livet. Målet måste vara att invandrarna så snabbt som möjligt omfattas av integrationsverksamheten och sedan kommer ut på arbetsmarknaden. Det är skäl att agera snabbt med den inledande kartläggningen av invandrarens kunnande och utbildningsbehov, kompletterande- eller läroavtalsutbildning, arbetspraktik och slutligen sysselsättning. Det förutsätter ett intimt samarbete mellan arbets- och näringsbyråerna och kommunerna

Sysselsättningen bland invandrare kan stödas med olika slag av projekt med hjälp av vilka vi också kan påverka arbetsgivarnas attityder. Staten och kommunerna har som stora arbetsgivare ett särskilt ansvar för sysselsättandet av invandrare. Språkraven då det gäller offentligas tjänster kan lindras något för att underlätta invandrarnas möjligheter.

Bland flyktingarna och de asylsökande har vi också högt utbildade människor som representerar intelligens i sina hemländer. På grund av bristande språkkunskaper och formella kompetenskrav får de i Finland ofta inte ett arbete som motsvarar deras utbildning. Det är dyrt för samhället att hålla utbildade invandrare i reserven eller att förutsätta att de skall genomföra hela sin examen en gång till bara därför att ingen kompletterande utbildning erbjuds. SDP kräver att godkännandet av utländska examina och möjligheterna till fortsättnings- eller kompletterande utbildning bör löpa flexibla och rationella .

Som ett alternativ till lönearbete bör invandrarna uppmuntras att grunda egna företag. I Finland verkar cirka 6500 invandrarföretag (2,6 procent av företagen) som sysselsätter 20 500 personer. Över 60 procent av de här företagen har grundats på 2000-talet. Majoriteten av invandrarföretagen verkar i servicebranschen. En begynnande företagare behöver hjälp med att grunda sitt företag för att klara den pappersexercis som krävs. Invandrare som vill grunda företag behöver också kunskaper om den finländska skattelagstiftningen och de finländska arbetsvillkoren.

Särskild företagsrådgivning bör kunna erbjudas med tanke på invandrarkunder och företagprogram bör startas.

Den språkligt sett största invandrargruppen i Finland består av människor med ryska som modersmål. Trots Finlands geografiska läge har finländarnas intresse av att studera ryska under årtiondena varit svagt. Internationellt uppfattas vi i Finland som Rysslands-kännare. Den ryskspråkiga befolkningen som bor i Finland ökar på ett betydande sätt detta kunnande, språkligt och kulturellt. Ryssland och de baltiska länderna utgör med tanke på den ekonomiska tillväxten och samhällsutvecklingen en enorm potential, helt invid vår gräns. Det är skäl att fästa uppmärksamhet vid de här möjligheterna, både i den offentliga sektorn och i företagen.

De invandrare som bor i Finland utgör en stor arbetskraftspotential, eftersom 81 procent av de 155 700 fast boende utländska medborgarna i Finland är i arbetsför ålder. Andelen är betydligt större än bland finländarna, varav 66 procent är i arbetsför ålder. Men problemet är den höga arbetslöshetsgraden bland invandrarna, som på grund av den svåra ekonomiska situationen steg till 24 procent i februari 2010. För att vi skall kunna utnyttja denna arbetskraftsreserv bör målet vara att halvera arbetslösheten bland invandrarna.

4.5 Olika bostadsbehov

Med tanke på invandrarnas boende är det viktigt att det finns ett tillräckligt utbud av hyresbostäder till rimliga kostnader och en balanserad samt täckande fördelning i områdena, eftersom en ägobostad oftast inte, och framförallt inte under de första åren efter att människor kommit hit, är ett aktuellt alternativ för invandrarna. Det bör finnas olika slag av boendeformer i områdena för att äkta, mångkulturella samfund skall uppstå.

En del av invandrarna till Finland kommer också i fortsättningen att vara pendlare arbetstagare från våra närområden (bl.a. från Estland), vars avsikt inte är att integreras i det finländska samhället. De behöver trots det ett boende till rimliga kostnader och ett tillräckligt utbud på bostäder under de perioder de vistas i Finland. Det finns inga motsvarande boendeformer för den här gruppen som för studerandena som kommer till studieorterna och bor i studieboendestäder.

Majoriteten av invandrarna flyttar till landet för att stanna här. Många av dem arbetar i servicesektorn, inom fastighetsunderhållet, trafiken och logistiken och i lagerverksamhet. De här arbetena är jämförelsevis lågavlönade, vilket försvårar möjligheterna att skatta en egen bostad. Dessutom är tröskeln bland invandrarna högre för att skaffa en egen bostad eftersom det är oklart om de kommer att stanna här och eftersom släkten ofta bor utomlands.

Till invandrarna hör också de högtbildade experter, som arbetar exempelvis som forskare eller ICT-sakkunniga. De vistas oftast endast en viss tid i landet och arbetsavtalen kan vara endast några år långa. Det är fråga om en exceptionell grupp på så sätt att det är mycket vanligare att den här gruppen äger sina bostäder än vad som är fallet med andra utlänningar som bor tillfälligt i landet.

4.6 Förhindra ghetton

Hysesbostäderna borde inte koncentreras till vissa städer och stadsdelar så, att vi får ghetto-liknande områden. Europeiska och nordiska erfarenheter (exempelvis i Rosenborg i Malmö och de franska banlieu-förstäderna) att om ghetton uppstår är det en risk både med tanke på den allmänna samhällsfreden och invandrarnas välmående. Om invandrarna i huvudsak bor i förstäder med sociala problem och svaga resurser, i områden som lämnas av alla med möjligheter att klättra socialt, blir risken för etniska konflikter reell. Dessutom accentueras förstadens karaktär som tillfällig kultur i ännu högre grad.

Stadssociologerna kallar sådana genomgångsområden, som inte har någon moralisk eller kulturell stabilitet för transitzoner (transition zone). I sådana zoner är det svårare att integreras i det finländska samhället och den finländska kulturen och lära sig språket. Men det är väsentligt att förstäderna inte blir områden där de sociala problemen koncentreras utan att vi vid behov med särskilda resurssatsningar kan skapa välmående sociala omständigheter i förstäderna.

Hysesbostäder till rimliga priser bör placeras så, att människors resor mellan arbetsplatsen och bostaden inte blir för långa. Redan nu har arbetstagarna i servicebranschen långa arbetsresor, eftersom de inte har ekonomiska förutsättningar att köpa en bostad närmare sin arbetsplats.

Vi kan påverka situationen för invandrarna bättre genom att förhindra utslagning, se till att utbudet på hyresbostäder är tillräckligt, med markanvändning och planläggning än om vi ingriper direkt i boendet. Vi måste också se till att fastigheterna i förstäderna sköts och värna om den allmänna trevnaden.

4.7 Finansiering av och ansvar för integrationen

För att integrationen skall lyckas förutsätter det också att invandringen är behärskad, reglerad och att vi har tillräckliga resurser. För tillfället är integrationsverksamheten i alltför hög grad beroende av periodisk EU-projektfinansiering och kommunersättningarna för flyktingarna släpar efter kostnadsnivån. Arbets- och näringsförvaltningen och kommunerna har samtidigt för liten personal för rådgivning till invandrarna.

I vissa skolor och förstäder i södra Finland är andelen invandrare redan hög, men någon etnisk koncentration har inte uppstått utan samfunden är mångkulturella på ett äkta sätt. För att öka jämlikheten i utbildningen bör Finland ta i bruk en finansieringsmodell där skolor finansieras utgående från hur utmanande verksamhetsmiljön är. Inlärningsresultaten förklaras bl.a. av den socioekonomiska situationen i familjerna, de sociala problemen i området och andelen invandrare.

Der här faktorerna måste tas i beaktande i finansieringen av skolorna. Undervisningsgrupperna i skolor som verkar i mera utmanande miljöer bör vara små, sporrarna för lärarna bättre och stödservicen i undervisningen mera omfattande, eftersom man i finansieringen av skolorna måste ta elevernas utgångspunkter i beaktande.

Socialdemokraterna stöder positiv diskriminering också på ett bredare plan, i utvecklandet av stadsregionerna. Med andra ord bör anslag riktas till regioner där arbetslösheten är hög, där många människor bor på hyra och där en stor andel av befolkningen är invandrare.

Servicen för invandrare borde förenhetligas till en enda service i kommunerna, för att integrationens stödservice skall kunna utnyttjas bättre och man skall kunna utveckla integrationsverksamheten i en mera långsiktig riktning. I integrationen måste vi ta i beaktande att invandrarna inte kan behandlas som en enhetlig massa utan att människors situation och servicebehov är individuella.

Staten bör också grunda en nationell rådgivningsenhet för invandrarna. Hjälp skulle erbjudas både till arbetstagare och företagare. Till enheten skulle man rekrytera språkkunniga människor med olika slag av kunnande. Kunden skulle få vägledning i frågor om arbetslivet, socialskyddet och beskattningen. Han/hon skulle också få information om till vem man skall vända sig med sina frågor i den egna kommunen.

Att främja integrationen är en tvärförvaltlig fråga som involverar alla myndigheter. Den växande invandrabefolkningens behov måste tas i beaktande i beredningen på riksnivå, regionalt och lokalt, i alla politiska sektorer och all offentlig service. Samarbetet mellan stat och kommuner har en viktig uppgift i att lyckas med invandringspolitiken. SDP är inte redo att öka kommunernas kostnader och därför bör kostnaderna för utökad integrationsverksamhet i kommunerna ersättas i sin helhet.

I regeringsförhandlingarna år 2007 beslöt man att koncentrera invandringsärendena till inrikesministeriet. Ministeriet har det allmänna ansvaret för utvecklandet av integrationen, styrningen, uppföljningen och samordningen. Eftersom invandrarna behöver bostäder, utbildning och arbetskrafts-, social- och hälsovårdsservice i kommunerna har också arbets- och näringsministeriet, undervisningsministeriet, social- och hälsovårdsministeriet, miljöministeriet och finansministeriet ansvar för att integrationsprocessen lyckas. Arbets- och näringsministeriet har huvudansvaret för integrationsutbildningen för invandrare. Det är naturligt att justitieministeriet har ansvar för främjandet av etniska relationer och arbetet för att bekämpa diskriminering, men vi måste också ha ett tvärförvaltligt samarbete med andra myndigheter.

Splittringen av finansieringen av och ansvaret för invandrarärendena på olika ministerier är ett problem. Eftersom förvaltningen är splittrad är det svårt att skapa en enhetlig syn på invandringspolitikens mål och förverkligande. SDP anser att det då man går in för nya förvaltningsmodeller vore viktigt att sakfrågorna, finansieringen och ansvaret skulle finnas på samma ställe. Vid sidan om ansvar och resurser krävs en bred koordination.

Myndighetsresurserna bör vara tillräckliga för att det skall vara möjligt att möta och vägleda invandrarna individuellt. Det måste finnas språkkursplatser och lediga arbetsplatser i tillräcklig grad. Myndigheterna måste få utbildning i grunderna för vad servicen till invandrarna inbegriper, såsom köns- och kultursensitivitet och utnyttjande av tolkservice.

Kunnandet måste stärkas särskilt då det gäller att möta de behov som invandrarkvinnor utsatta för familjevåld och våld i parrelationen har, och då det gäller att ingripa i våldssamma situationer och förebygga våld.

Också näringslivet, arbetsgivarna och fackföreningsrörelsen har ett ansvar att påverka attityderna så att de blir mera positiva, jämlika och öppna gentemot mångkulturella sammanhang. På arbetsplatserna bör man erbjuda invandrarna en inkörningsperiod i vilken också arbetsplatsens personal deltar. Arbetsgivaren bör delta i integrationen av den personal man rekryterat och exempelvis i de kostnader som språkutbildning och tolkning föranleder.

För att vi skall kunna stoppa differentieringsutvecklingen, kunna erbjuda arbetsplatser åt invandrarna och för att vi bättre skall kunna dra nytta av de mångkulturella möjligheterna krävs det att olika samhällssektorer förbinder sig vid detta på ett brett plan. Näringslivet, fackföreningsrörelsen, kommunerna, de statliga myndigheterna, kyrkan och frivilligorganisationerna bör ta sitt ansvar.

Tillsammans kan vi göra Finland till möjligheternas land för dem som bor här. Alla har rätt till ett människovärdigt liv och rätt att förverkliga sin egen potential.

Begrepp i invandringspolitiken

Invandrare/ Utvandrare

En person som flyttar från ett land till ett annat. Avser alla personer som på olika grunder flyttar från ett land till ett annat.

Integration

Åtgärder och resurser från myndigheternas sida för att befrämja integration.

Rasism

Rasism är en ideologi enligt vilken egenskaper, som uppfattas som negativa påklustras en särskild "ras" eller en särskild grupp människor. Rasismen består av en serie föreställningar enligt vilka en viss grupp människor är moraliskt, intellektuellt och kulturellt överlägsen andra grupper och vars överlägsna egenskaper går i arv från släktled till släktled.

Utländsk arbetskraft

Utlänning som har rätt att arbeta i landet

Flykting

Utlänning som hotar att bli förföljd på grund av ras, religiös övertygelse, nationalitet, tillhörighet till en viss samhällsgrupp eller på grund av politisk övertygelse. Flyktingstatus får en person som erhåller asyl i någon stat eller som av UNHCR (Förenta Nationernas befullmäktigade i flyktingfrågor) har konstaterats vara flykting.

Kvotflykting

Person, som av UNHCR beviljats flyktingstatus och beviljats inresetillstånd inom ramen för budgetens flyktingkvot.

Asylsökande

Person som begär skydd och uppehållstillstånd i ett främmande land. Erhåller flyktingstatus om han/hon beviljas asyl. En asylsökande är alltså inte ännu en flykting. I anslutning till asylbehandlingen utreds och avgörs också om uppehållstillstånd kan beviljas på några andra grunder.

Uppehållstillstånd

Tillstånd att kontinuerligt komma till landet och uppehålla sig i landet. Beviljas utländsk medborgare för en inresa som inte är en semesterresa eller en jämförbar kortvarig vistelse.

Återflyttare

Utlandsfinländare som återvänder till Finland. I Finland omfattar begreppet före detta och nuvarande finska medborgare samt personer från områden i före detta Sovjetunionen, såsom ingermanländarna, som har finländskt ursprung.

Humanitär invandring

Inbegriper kvotflyktingar, asylsökanden och invandrare som anländer inom ramen för programmen för återförening. För deras del ansvarar staten och kommunerna för ankomsten, mottagningen och integreringen.

Människohandel

Människohandel är ett mångbottnat fenomen som enligt internationellt godtagna definitioner intimt har att göra med prostitution och övrigt sexuellt utnyttjande, med olika former av utnyttjande av arbetskraft, olaglig adoption av barn och övrigt utnyttjande av barn samt olaglig handel med organ och vävnader.

SDP. Kansan edustaja.

Suomen sosialidemokraattinen puolue rp.
Saariniemenkatu 6
00530 HELSINKI
www.sdp.fi